

L'educació sentimental

2010-01-22 19:00:41

Alberto Vigevani

Un estiu al llac

Traducció d'Anna Casassas

Quaderns Crema, Barcelona, 2009

No és difícil reconèixer temes com el pas de la infantesa a l'edat adulta, la iniciació emocional o el despertar sexual entre els grans tòpics de la literatura universal, entre els que l'han fornit d'uns quants clàssics inoblidables. I *Un estiu al llac* n'és un bon exemple. La novel·la de l'italià Alberto Vigevani –publicada originalment el 1958– és una miniatura que juga amb els silencis tant o més que amb les paraules, i que demostra que és possible explicar tot un univers íntim en poc més de cent pàgines. Una narració amarada de sensualitat i malenconia a parts iguals, com el propi estiu. O com el procés d'aprenentatge vital que s'hi narra, amb aquella barreja paradoxal de dolor i de goig, de por i de desig. Una petita joia, una novel·la breu i de ritme lent, escrita amb una sensibilitat i una atenció pel detall realment admirables.

El fil conductor de la novel·la és Giacomo, el fill de catorze anys d'una família de la burgesia milanesa que passa les vacances d'estiu a la vora del llac de Como. De caràcter introvertit i solitari, Giacomo sembla defugir el contacte amb la majoria de la gent per tal d'enfrontar el camí d'eixida de la infantesa amb l'única companyia d'Andrew, el fill de deu anys d'una turista anglesa, malaltís i d'aire trist, amb qui establirà un lligam protector. En aquest procés de descoberta, Giacomo coneix l'amor platònic, encarnat en l'etèria i misteriosa figura de la mare d'Andrew; però també un incipient i desfermat desig sexual, en la figura carnal i concreta d'Emilia, la criada de la casa on resideix durant les vacances. I, al remat, arribarà a una certa consciència del canvi: com llegim a les darreres pàgines de la novel·la, "L'estiu havia estat diferent dels anteriors: les últimes vacances de la infantesa".

Hi destaca la càrrega lírica i l'elegància de la prosa, capaç de reproduir totes les gradacions de la llum d'estiu: des de l'esclat tòrrid dels primers dies, fins al llanguiment d'una llum ja molt més dèbil i tamisada dels darrers; posada al servei d'una novel·la de sensacions, més que no de narració estricta. I d'un relat interior, que l'autor articula a través de la mirada de Giacomo; de la manera com copsa la bellesa de les coses i de les persones, de la malenconia que sembla ser-li inherent, del vertigen que viu. El resultat és un acuradíssim retrat psicològic del protagonista, una descripció dels personatges que l'acompanyen –els tres esmentats, essencialment– filtrada per la visió que aquest en té, i el dibuix atent que fa Vigevani del paisatge de la zona, a partir de l'admiració i de la sorpresa que experimenta Giacomo per les coses que l'envolten.

Un estiu al llac és un clàssic perquè, entre altres coses, apel·la a l'essència i no a l'anècdota, i això el fa intemporal. En l'estiu de Giacomo reconeixem els nostres estius d'adolescent, època de gestació de records inesborrables i de moments –literalment– irrepetibles; en les seues sensacions contradictòries, llegim les sensacions similars per què vam passar. Al capdavant, en l'educació sentimental de Giacomo reconeixem la nostra, part del bagatge més íntim, més arrelat a allò que ara som. La mestria de Vigevani, doncs, no està ni en l'estructura narrativa ni en l'originalitat del tema; sinó en la bellesa de la prosa, en la capacitat per a la construcció psicològica i per al retrat del detall mínim; per a suggerir molt més del que

Pere Calonge • Ex-Libris

<http://www.perecalonge.com/exlibris/>

es diu. Però sobretot, com tots els grans mestres –i Vigevani n'és un, sense dubte– en la capacitat de convertir un episodi vital en literatura. En alta literatura.